

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

turudvalget umiddelbart efter behandlingen her, så man kan blive fuldstændig klar over, hvad man mener fra deres side.

Endelig skal jeg kun sige – og det kan jeg for så vidt sige både til fru Tove Jørgensen og til hr. Waldorff, som siger, at det er en absurd ting med ophavsret – at mig bekendt findes ophavsretten også i socialistiske lande. Jeg vil dog sige til hr. Waldorff, at en af de varmeste fortalere for ophavsretten i det samfund, vi lever i, er bl. a. hr. Jesper Jensen, så man må nok acceptere, at man ikke kan bære kappen på begge skuldre.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ministerens bemærkninger om, at man aldeles ikke ønsker at indføre organisationstvang gennem dette lovforslag, glæder mig meget. Nu er det formuleret så bombastisk, at det vist ikke kan ende i andet end en organisationstvang, men det glæder mig, at det ikke har været ministerens hensigt, og så kan det jo være, vi kan omformulere forslaget.

Hvis jeg ikke er helt galt underrettet, er der imidlertid allerede i dag gennem praksis gennemført en reel organisationstvang på nogle områder, men så kan det jo være, at vi kan få afskaffet den samtidig. Nu skal jeg med megen omhu studere ministerens ord, og så kan det være, vi gennem udvalgsarbejdet kan få udryddet den, der efter min opfattelse allerede eksisterer.

Waldorff (VS):

Det er da muligt, jeg ikke har fået udtrykt mig tilstrækkelig tydeligt med hensyn til, hvad jeg mener om ophavsretlige problemer. Med hensyn til det første, kulturministeren nævnte, nemlig spørgsmålet om socialistiske lande, vil jeg godt bede kulturministeren redegøre for, hvornår han sidst har hørt mig udtale mig positivt om det system, som eksisterer på den anden side af det, der i gamle dage blev kaldt jerntæppet. Jeg mener, at de såkaldt socialistiske lande i masser af henseender eksisterer under forhold, som ligner de kapitalistiske landes, og det gælder bl. a. hele kulturområdet, hvor jeg mener de er domineret af en borgerlig kultur ud over alle grænser. Så meget om det.

Med hensyn til det andet problem, der drejede sig om, hvad hr. Jesper Jensen mener om ophavsret, så forstod jeg det sådan, at han me-

ner det samme som jeg, nemlig at det i det kapitalistiske samfund er nødvendigt for en lille og svag gruppe at holde fast ved ophavsretten, simpelt hen fordi det er den eneste mulighed, den har for at kunne eksistere af det, den laver. Og i og med, at det samfund afskaffes en skønne dag, vil hele organiseringen af kulturområdet – hvis ellers det bliver til et samfund, som jeg kan gå ind for – bl. a. bestå i en ophævelse af den arbejdsdeling, som i dag eksisterer imellem håndens og åndens arbejdere. Det, som er det absurde også i de såkaldt socialistiske lande, er, at man har opretholdt den arbejdsdeling, at kunstnere stadig væk er nogle, som laver kunst, mens arbejdere laver produkter. Det er den arbejdsdeling, man skal slå ind i, og derfor er ophavsret en absurditet under en sand socialisme, men det er det så sandelig ikke i det kapitalistiske samfund, dér er det en nødvendighed.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Mathiasen):

Jeg skal ikke bevæge mig frem til hr. Waldorffs tusindårsrige, men blot sige, at det viser sig altså, at såvel i det kapitalistiske samfund som i det socialistiske samfund er ophavsretten stadig væk en ganske god ting. Det, der kan være lidt af et problem i de socialistiske lande, er at få sin ophavsret, skal vi sige rent kontant ud.

Så vil jeg gerne sige, at det var ikke for at sære hr. Waldorff, at jeg nævnte de socialistiske lande.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til kultuudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m. v.

(Lovforslag nr. L 74. Fremsat 11/3 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Nørgaard Sørensen (S):

I lov nr. 314 af 1975 står der, at loven om folkebiblioteker skal optages til revision i folketingsåret 1977-78. Det foreliggende lovfor-
slag drejer sig blot om en udskydelse af lov-
revisionen til samlingen 1979-80, og socialde-
mokratiet vil naturligvis tilslutte sig dette for-
slag.

Baggrunden for, at en udskydelse er nødven-
dig, er den, at den bibliotekskommission, der
blev nedsat efter vedtagelsen af loven i 1975,
og hvis betænkning skulle danne baggrund for
lovrevisionen, selv har meddelt, at den ikke har
kunnet færdiggøre sit arbejde. Vi må tage dette
til efterretning, idet vi mener, at den forven-
tede betænkning fra kommissionen fortsat bør
være det grundlag, hvorpå vi udarbejder den
fremtidige lovrevision.

Nogle vil måske være kritiske over for en
udskydelse af selve revisionen. Det er socialde-
mokratiets opfattelse, at denne lovrevision godt
kan vente. Der sker ikke nogen ulykke ved, at
den venter, også fordi vi stadig væk ikke har
et tilstrækkelig udbygget biblioteksvæsen. Ved
udskydelse af lovrevisionen vil resultatet da og-
så blive, at § 5, stk. 5, i den nugældende folke-
bibliotekslov opretholdes. Efter denne paragraf
er der etableret en dispositionssum til støtte for
biblioteker i områder, hvor disse biblioteker
ikke er det, man kalder fuldt udbygget. Ved
den kommende lovrevision må man forvente,
at dette tilskudsprincip afløses af bloktilskud,
og det ville derfor være godt, om man inden
den tid har et bedre udbygget biblioteksvæsen
i de biblioteksmæssigt svage områder, end til-
fældet er i dag.

Med disse bemærkninger skal jeg tilsige so-
cialdemokratiets velvilje ved en hurtig og ef-
fektiv udvalgsbehandling.

H. C. Hansen (FP):

Da det blot drejer sig om en udskydelse i et
år af revisionen af loven, har fremskridtspar-
tiet intet at indvende imod denne lovændring.

Vi har mærket os, at der under kommis-
sionen har været nedsat 8 specialudvalg, hvert
med sit kommissorium og sine arbejdsopgaver.
Vi har også noteret os, at disse specialudvalg
ikke har kunnet præstere et resultat på 15 må-
neder. Vi har inden for fremskridtspartiet ikke
nogen som helst tillid til, at der vil blive barslet
med en betænkning, der går i retning af vore
synspunkter, så vi ser derfor med glæde, at en

ny ændring af folkebiblioteksloven bliver ud-
skudt.

Kaj V. Andersen (V):

Det er kedeligt, at det er den bibliotekskom-
mission, som jeg var en af dem der ønskede
allervarmest på et meget tidligt tidspunkt, da
for år tilbage den meget dramatiske og også
ofte ret ophidsede debat omkring disse pro-
blemer fandt sted, der er skyld i denne gan-
ske alvorlige forsinkelse af den nye revision af
biblioteksloven. Men det må vi nok desværre,
som det blev sagt før, tage til efterretning. Jeg
anser det ikke for muligt at sætte yderligere fart
i denne mammut, som kulturministeren des-
værre fandt det nødvendigt at etablere, denne
store kommission med de 8 specialudvalg og
deres komplicerede arbejdsgang.

Jeg ved godt, at vi her blot behandler et for-
slag om udskydelse af lovrevisionen, men mini-
steren har selv været så elskværdig i bemærk-
ningerne til lovforslaget at anføre en oplysning,
som påkalder sig, synes jeg, betydelig opmærk-
somhed, nemlig at der af den dispositionssum
på 27-28 mill. kr., som blev etableret efter lov-
revisionen i 1975, er blevet udloddet, hvis vi
kan kalde det sådan, 13 mill. kr. i slutningen
af sidste kalenderår, og jeg vil gerne forberede
den højtærede kulturminister på, at jeg ved
første udvalgs møde vil bede om en redegørelse
for, hvem der har søgt om disse penge, og til
hvilket formål de er gået. Det skal ministeren
bestemt ikke svare på i dag, og det kan han
også sagtens afvise at gøre, men nu ved han be-
sked. Det spørgsmål vil vi gerne have afklaret.
Det er jo således, at der står i bemærkningerne
til lovforslaget, at dispositionssummen er til
rådighed til støtte for de svagt udviklede om-
råder. Der står ikke uden videre, at det er me-
ningen, at der overalt skal etableres fuldt ud-
byggede heltidsbiblioteker med alle de specia-
liteter og raffinementer, som man kan tænke
sig. Der er jo tyndt befolkede områder, som
bestemt ikke har gavn og glæde af et heltids-
bibliotek placeret centralt i området, men der-
imod nok kunne have megen glæde af at få
nogle penge fra dispositionsfonden til en for-
bedring af de eksisterende måske 2-3 deltid-
biblioteker inden for et givet område. Det er
venstres synspunkt, at man i al fald i visse til-
fælde bør handle sådan, og det er da også en
kendsgerning, at visse af de områder, jeg her
nævner, allerede har opnået dispensation fra,

[Kaj V. Andersen.]

Jeg vil ikke sige kravet, men det stærke ønske om etablering af heltidsbiblioteker.

Så vil jeg gerne, selv om det måske falder en lille smule uden for det, vi behandler, have lov at stille kulturministeren det spørgsmål, om resultatet af arbejdet i det underudvalg, der skulle beskæftige sig med eventuel genbrug af bøger, brugte bøger, eventuelt kasserede bøger, også skal vente med at blive offentliggjort til 1979-80, for det er vi nogle der ærlig talt længes lidt efter at høre noget om.

Grethe Fenger Møller (KF):

Jeg kan på det konservative folkepartis vegne give udtryk for en positiv og velvillig holdning over for forslaget, der jo blot går ud på en udskydelse af revisionen af folkebiblioteksloven i 2 år.

Vi havde gerne set en revision af folkebiblioteksloven nu, således at der var blevet fundet en løsning på de biblioteksproblemer, som vi ved eksisterer, men vi er på den anden side enige i, at det er hensigtsmæssigt at udskyde revisionen af loven, indtil såvel bibliotekskommissionen som dens underudvalg har afsluttet deres arbejde. Det må være rimeligt, at specialudvalgene og bibliotekskommissionen får den fornødne tid til at afslutte deres arbejde, således at folkettinget til sin tid kan tage stilling til en egentlig revision af biblioteksloven på det bedst mulige grundlag.

Melchior (CD):

Jeg synes, vi har talt for længe i eftermiddag – jeg siger udtrykkeligt vi – og skal derfor indskrænke mig til at bekræfte, at vi selvfølgelig kan medvirke til denne fristforlængelse, og afstår fra at gøre principielle betragtninger om bibliotekslovgivningen i øvrigt.

Ole Henriksen (SF):

Også jeg skal gøre det kort. Jeg vil sige, at SF er tilfreds med, at man kommer med dette lovforslag. Det er åbenbart en nødvendig udskydelse for at kunne få biblioteksvæggene sat på plads, og jeg vil da bruge den modsatte argumentation af fremskridtspartiets og sige, at jeg håber da, at resultatet i betragtning af den lange tid, der går, bliver derefter, nemlig at vi får et ordentligt biblioteksvæsen.

Tove Jørgensen (DKP):

Vi skal fra DKPs side også tage til efterret-

ning, at der må finde en udskydelse sted af revisionen, men jeg kan da godt lige føje et par bemærkninger til.

Jeg synes, der er grund til at beklage den vej, som udviklingen er gået på biblioteksområdet. Jeg husker for nogle år siden, hvordan man med meget stor optimisme diskuterede hele biblioteksområdet, og hvilke visioner man havde om den virksomhed, de kunne have i befolkningen, også som kulturelle institutioner. Jeg har været med til diskussioner om søndagsåbning af biblioteker og en udvidet virksomhed på det audiovisuelle område. Derfor er det beklageligt at se de snævre rammer, som man efterhånden har at virke under inden for biblioteksvæsenet, og specielt må jeg beklage, at man af sparehensyn har dispenseret fra åbningstiden f.eks. på Københavns hovedbibliotek, sådan at det ikke engang har den åbnings-tid, der er normal for stadsbiblioteker. Det kunne meget nemt komme til at danne præcedens for andre områder.

I Københavns kommune findes der heller ikke musikbiblioteker, sådan som der gør i en række andre kommuner, og det vil sige, at den store befolkning slet ikke har de tilbud, som andre kommuner giver deres borgere.

Når vi er glade for, at revisionen udskydes, hænger det også sammen med, at vi bestemt ikke ser frem til den dag, da bibliotekerne skal finansieres over bloktilskuddene. Bloktilskuddene må jo holde for, hver gang der skal spares, og det vil sige, at så bliver der et nyt område for kommunerne at diskutere med hensyn til, hvor pengene skal gå hen, når der ikke er nok til noget af det.

Der bliver i forbindelse med bloktilskuddene altid sagt, at der er tale om en decentralisering, men vi opfatter det altså som en centralisering, for når man kan klemme penge-kassen et sted, kan det sådan set være ret ligegyldigt, om man ude i kommunerne må sidde og slås om de stumper, der bliver tilbage. Det er også det, der er biblioteksvæsenets fremtid, og det ser vi bestemt ikke hen til. Vi har ganske andre visioner på biblioteksområdet.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg skal ikke gå ind i en lang diskussion om vores bibliotekslov, al den stund det ikke er den, vi har til behandling her. Man kunne vel nok få en eller anden til at springe i luften. Nu ser jeg, at hr. Poulsgaard heldigvis er gået, så kan jeg jo nok sige, at det koster en halv snes

[Bernhard Baunsgaard.]

kroner at række en bog over skranken i et folkebibliotek. Men det, det drejer sig om, er bare, om vi skal udskyde revisionen, og det er vi jo nødt til, det er der ingen diskussion om. Nu blev der sagt før heroppe, at det var en udskydelse i ét år, men det er jo en udskydelse i 2 år. Jeg vil meget henstille til ministeren, at det bliver rettet til kun ét år. Hvorfor i alverden kan disse udvalg ikke blive færdig med deres arbejde? Og hvis de overholder de frister, som ministeren nævner i bemærkningerne til lovforslaget, skulle det være muligt for os i folketingsåret 1978-79 at behandle forslaget, så jeg vil henstille til ministeren, at vi nøjes med en udsættelse på ét år.

Chr. Christensen (KrF):

Der var en af ordførerne, der nævnte, at man tidligere havde haft en ret heftig debat angående folkebibliotekssager. Jeg skal ærligt indrømme, at vi i kristeligt folkeparti har ønsket, at vi fortsat kunne have haft denne debat løbende på baggrund af et forslag til ændring af loven om bibliotekerne. Men ser man nu i bemærkningerne på side 1, så meddeles det, at ingen af de nedsatte specialudvalg har kunnet fuldføre deres arbejde som oprindelig planlagt. Det vil altså sige, at man har haft en planlægning for disse udvalg, men ingen af dem har kunnet fuldføre til det tidspunkt, der var planlagt. På den baggrund er det naturligt, at bibliotekskommissionen heller ikke kan fuldføre sit arbejde, og på den baggrund kan ministeriet på side 2 meddele, at så kan man heller ikke derfra udarbejde et forslag før i folketingsåret 1979-80.

Det har undret os, hvorfor ingen af udvalgene har kunnet blive færdige, men vi må jo tage det til efterretning, sådan som det nu foreligger. Vi må også notere os, at tilskudssatserne fortsat er som aftalt i sidste omgang, og de må jo løbe perioden ud.

Vi vil acceptere med beklagelse, ikke mindst fordi der jo også ligger et problem på undervisningsområdet, som vi havde glædet os til at få løst, og som vi mener absolut trænger til at blive løst; det er spørgsmålet om skolecentralernes overgang til undervisningsministeriet. Det må altså også lade vente på sig i disse år, og det beklager vi, men vi kan acceptere under de givne forhold.

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Jeg skal blot sige til hr. Kaj V. Andersen, at det er da klart, at jeg med stor fornøjelse kommer med en sådan redegørelse om, hvem der har søgt, og hvem der har fået, og jeg skal da også komme med en redegørelse fra genbrugsudvalget. Der gik en henvendelse fra ministeriet umiddelbart efter vores debat her, men vi har ikke fra specialudvalget modtaget rapporten; den skal jeg også rykke for. Jeg synes også, det er en lang tid, der er gået, inden man er blevet færdig, men jeg vil til gengæld også sige: alt andet lige er det vel vores største og vigtigste kulturlov. Det er den, der spreder sig videst omkring, det er den, der når flest mennesker, tror jeg, og den, der giver flest mennesker de største muligheder, og med den tradition, vi har for nye landvindinger på biblioteksområdet, er der nok grund til at kulegrave en række ting.

Jeg må sige, at hr. Kaj V. Andersens og fru Tove Jørgensens bemærkninger hver fra sin side kunne give mig anledning til at komme ind på mine yndlingsemner og netop tale om visioner, og hvad der sker på folkebibliotekerne, fordi jeg sidste lørdag var på centralbiblioteket i Odense og oplevede hele problematikken i forhold til centralbibliotek, heltidsbibliotek, deltidsbibliotek og bogbusser. Det kan der siges ganske meget om, også meget positivt, men det skal jeg gøre ved en anden lejlighed. Jeg skal ikke forlænge diskussionen her.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 21 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændring af lov om læreruddannelsen i Grønland,

forslag til lov om ændring af lov om støtte til erhverv i Grønland,

forslag til lov om ændring af lov for Grønland om kommuneskat. (Indførelse af landskat)

og

forslag til lov for Grønland om arealanvendelse, byudvikling og bebyggelse.

Formanden:

Til dette valg er anmeldt følgende valggrupper:

en gruppe på 73 medlemmer: socialdemokratiet, det radikale venstre og Steenholdt;

en gruppe på 54 medlemmer: venstre, det konservative folkeparti, centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti;

en gruppe på 32 medlemmer: fremskridtspartiet og Danmarks retsforbund, samt

en gruppe på 20 medlemmer: socialistisk folkeparti, Danmarks kommunistiske parti og venstresocialisterne.

Valgt blev:

Erik Andersen
Mette Groes
Søren B. Jørgensen
K. J. Mortensen
Inge Fischer Møller
Johan Nielsen
Steenholdt
Tastesen
Svend Haugaard
Aksel Pedersen
Poul Hartling
Burgdorf
Karen Thurøe Hansen
Ingolf Knudsen
Honoré
Dohrmann
Ove Jensen
Maisted
Alfred Hansen
Lars Emil Johansen
Steen Folke

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af folketinget Glensgård, Dohrmann, Glistrup, Ole Hovmand og Nauerby har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om visse hovedlandeveisstrækninger. (Ændret linjeføring af Sydmotorvejen over Storstrømmen).

(Lovf. nr. L 161).

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Markedsudvalget (12/4 77):

Udtræder: Ove Jensen

Ny stedf.: Kjærulff-Schmidt

Udtræder: Arentoft

Ny stedf.: Erlendsson

Udv. om offentlige arbejder (12/4 77):

Udtræder: Lawaetz

Ny stedf.: Arentoft

Retsudvalget (12/4 77):

Udtræder: Kirsten Jacobsen

Ny stedf.: H. C. Hansen

Finansudvalget (13/4 77):

Udtræder: Maisted

Nyt medlem: Kjærulff-Schmidt

Landbrugs- og fiskeriudv. (13/4 77):

Udtræder: Ole Olsen

Nyt medlem: Bjørn Poulsen

Undervisningsudvalget (13/4 77):

Udtræder: Tove Jørgensen

Ny stedf.: Freddy Madsen

Udv. om fysisk planlægning (13/4 77):

Udtræder: Ejler Koch

Nyt medlem: Auken

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Glensgård) (FP):

Jeg tillader mig herved at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om visse hovedlandeveisstrækninger. (Ændret linjeføring af Sydmotorvejen over Storstrømmen), idet jeg vedrørende motiveringen for fremsættelsen skal henviser til bemærkningerne til lovforslaget.

Formanden:

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 14. april, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om statsanstalten for livsforsikring.